

Sygn. akt III KK 75/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 kwietnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras (przewodniczący)
SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek
SSN Włodzimierz Wróbel (sprawozdawca)

Protokolant Patrycja Kotlarska

w sprawie **J. G.**,
skazanego z art. 178a § 4 k.k.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 14 kwietnia 2021 r.,
kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w Z.
z dnia 12 lipca 2018 r., sygn. akt II Ka (...),
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w J.
z dnia 4 kwietnia 2018 r., sygn. akt II K (...),

**uchyła zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Okręgowemu w Z. do ponownego rozpoznania w postępowaniu
odwoławczym;**

**2) kosztami postępowania kasacyjnego obciąża Skarb
Państwa.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w J. z dnia 4 kwietnia 2018 r. (sygn. akt II K (...)) J.G. został uznany winnym czynu z art. 178a § 4 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. popełnionego w dniu 30 czerwca 2017 r., za które to przestępstwo wymierzono mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności. Ponadto orzeczono wobec niego dożywotni zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych oraz świadczenie pieniężne w wysokości 10.000 zł. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Z. z dnia 12 lipca 2018 r. (sygn. akt II Ka (...)) wyrok Sąd I instancji utrzymano mocy w zakresie skazania i orzeczonego środka karnego oraz świadczenia pieniężnego. Dokonano jedynie korekt w powołanych w podstawie orzeczenia podstawach prawnych.

Od powyższego prawomocnego wyroku kasację w trybie art. 521 k.p.k. wniósł Prokurator Generalny, zarzucając przedmiotowemu orzeczeniu *„rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie art. 433 § 1 k.p.k. i art. 434 § 2 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k., polegające na zaniechaniu rozpoznania sprawy niezależnie od kierunku i granic zaskarżenia oraz zarzutów, podniesionych w apelacji prokuratora, wywiedzionej od wyroku Sądu I instancji, w wyniku czego doszło do utrzymania w mocy rażąco niesprawiedliwego, wydanego z naruszeniem art. 410 k.p.k. i w konsekwencji art. 178a § 4 k.k. rozstrzygnięcia tego Sądu, gdyż już w dacie wyrokowania przez Sąd meriti J. G. nie był osobą prawomocnie skazaną za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości, ponieważ skazanie wyrokiem Sądu Rejonowego w B. w sprawie o sygn. akt VII K (...) uległo zatarciu z mocy prawa, a nadto czyn, którego dopuścił się oskarżony w sprawie o sygn. akt II K (...) Sądu Rejonowego w J. miał miejsce w dniu 30 czerwca 2017 r., tj. po dacie upływu 3-letniego okresu zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych orzeczonego w sprawie o sygn. VII K (...), co powodowało niemożność przypisania mu odpowiedzialności karnej na mocy wskazanego przepisu prawa materialnego.”*

Prokurator Generalny wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Z. i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście zasadna.

Jak trafnie wskazał Prokurator Generalny, na etapie odwoławczym (które zainicjował oskarżyciel publiczny apelacją na niekorzyść) nie dostrzeżono z urzędu, że odpadła podstawa przyjęcia kwalifikacji czynu przypisanego sprawcy z § 4 art. 178a k.k. Doprowadziło to do wydania orzeczenia rażąco niesprawiedliwego, gdyż z uwagi na brak dokładnej weryfikacji chronologii skazań oraz okresów ich zatarcia, zastosowano surowszy przepis prawa materialnego jako podstawę skazania oraz orzeczono dożywotni zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, którego nie można byłoby orzec w takim wymiarze, gdyby Sąd II instancji prawidłowo dokonał stosownych urzędowych ustaleń faktycznych.

J.G. został uprzednio skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w B. VII Zamiejskowy Wydział Kamy z siedzibą w J. z dnia 21 sierpnia 2014 r. (w sprawie pod sygn. akt VII K (...)), za czyn z art. 178a § 1 k.k. popełniony w dniu 29 czerwca 2014 r. W tym postępowaniu została wymierzona kara grzywny w wymiarze 150 stawek dziennych, po 10 zł każda oraz orzeczono zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 3 lat, zaliczając oskarżonemu na podstawie art. 63 § 2 k.k. na poczet tego zakazu okres zatrzymania prawa jazdy od dnia 29 czerwca 2014 r. do dnia 21 sierpnia 2014 r. oraz świadczenie pieniężne.

Zgodnie z art. 107 § 6 k.k. zatarcie skazania nie może nastąpić przed m.in. wykonaniem rzonego środka karnego. Ponadto art. 108 k.k. przewiduje, że w sytuacji, gdy skazany popełnił w przed upływem okresu wymaganego do zatarcia skazania kolejne przestępstwo, dopuszczalne jest tylko zatarcie wszystkich skazań jednocześnie. W przypadku J. G., takim kolejnym czynem był czyn z art. 190 § 1 k.k., za który wymierzono mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 2 lat próby. Nie zarządzono nigdy jej wykonania co oznacza, że skazanie to zatarało się z dniem 9 marca 2018 r. Zatem w dniu wyrokowania w sprawie II K (...) skazany nie był już osobą wcześniej prawomocnie skazaną za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości w rozumieniu art. 178a § 4 k.k. ponieważ zatarcia uległy oba dotyczącego go wcześniejsze skazania. Podobnie, z uwagi na okoliczność zaliczenia okresu zatrzymania prawa jazdy skazanemu w sprawie pod sygn. VII K

(...), zakaz ten trwał do 29 czerwca 2017 r., czyli okres, na który został on orzeczony, zakończył się przed popełnieniem czynu przypisanego w sprawie pod sygn. II K (...).

Wszelkie te ustalenia można było poczynić w oparciu o akta sprawy. Zgodnie zaś z ugruntowanym orzecznictwem Sądu Najwyższego, o rażącej niesprawiedliwości orzeczenia sądu odwoławczego, wynikającej z utrzymania w mocy orzeczenia sądu pierwszej instancji, można w szczególności mówić wtedy, gdy sąd odwoławczy pominął bądź nie zauważył takich uchybień popełnionych przez sąd pierwszej instancji, niewątpliwych i bezspornych, które w sposób znaczący mogą stanowić o naruszeniu przez orzeczenie zasady prawdy materialnej i sprawiedliwości represji (tak m.in. w postanowieniu SN z dnia 8 października 2020 r., V KK 388/20). Niewątpliwie z taką sytuacją mamy do czynienia w sprawie niniejszej, skoro skazano sprawcę za czyn zabroniony, którego znamion nie wypełnił i wymierzono środek karny, którego orzeczenia w takim wymiarze nie przewiduje kodeks karny.

Wobec powyższego, należało orzec jak w sentencji. W ponownym postępowaniu Sąd dokona kwalifikacji prawnej zarzuconego czynu oraz ew. rozstrzygnięcia o karze mając na względzie prawidłowe ustalenia co do wcześniejszych skazań.